

49 χρόνια μετά... Το δικό μας Πολυτεχνείο

Ιστορικό πλαίσιο

Το 1965 ξέσπασε σοβαρή κρίση στις σχέσεις του πρωθυπουργού Γ. Παπανδρέου με τον βασιλιά Κωνσταντίνο, που είχε ανέβει στον θρόνο το 1964, μετά τον θάνατο του πατέρα του Παύλου. Βλέποντας τις αλλαγές που έκανε ή δοκίμαζε να κάνει ο Γ. Παπανδρέου, ο Κωνσταντίνος και όλο το μετεμφυλιακό κατεστημένο φοβήθηκαν μήπως χάσουν τον πλήρη έλεγχο του στρατού, του κύριου στήριγματός τους. Με πρόσχημα, λοιπόν, καταγγελίες της αντιπολίτευσης ότι δόθηκαν στον στρατό δροσές, με την ανοχή της κυβέρνησης Παπανδρέου, μια αντιβασιλική οργάνωση αξιωματικών, ο Κωνσταντίνος αξίωσε να επιλέξει ο ίδιος τον υπουργό Εθνικής Άμυνας, πράγμα αντίθετο με το σύνταγμα. Επίσης, δεν επέτρεψε στον πρωθυπουργό να αναλάβει ο ίδιος αυτό το νευραλγικό υπουργείο. Όπως ήταν αναμενόμενο, ο Γ. Παπανδρέου αντέδρασε. Τότε ο Κωνσταντίνος, όχι μόνο εξανάγκασε, τον Ιούλιο του 1965, τον πρωθυπουργό σε παραίτηση, αλλά και προχώρησε σε διάσπαση του κόμματός του, της Ενώσεως Κέντρου, πείθοντας, με ποικίλους τρόπους, στελέχη του να εγκαταλείψουν τον αρχηγό τους. Οι πολιτικοί αυτοί ονομάστηκαν, από τον λαό, αποστάτες και η ενέργειά τους αποστασία.

Η πορεία προς τη δικτατορία (1965-1967) Σχεδόν ταυτόχρονα τεράστιες διαδηλώσεις αποδοκίμασαν τις βασιλικές ενέργειες το καλοκαίρι του 1965 (Ιουλιανά). Ύστερα από δύο αποτυχημένες προσπάθειες, σχηματίστηκε, και με τις ψήφους της ΕΡΕ, κυβέρνηση από πολιτικούς

που είχαν εγκαταλείψει την Ένωση Κέντρου (κυβέρνηση αποστατών). Η πολιτική ζωή, ωστόσο, δεν εξομαλύνθηκε. Με κοινή απόφαση του Γ. Παπανδρέου και του Παναγιώτη Κανελλόπουλου, που είχε διαδεχθεί τον Κ. Καραμανλή στην ηγεσία της ΕΡΕ, προκηρύχθηκαν εκλογές για τον Μάιο του 1967. Μπροστά στο ενδεχόμενο να προκύψουν πολιτικές λύσεις ανεπιθύμητες στο μετεμφυλιακό κατεστημένο, ομάδα στρατηγών σχεδίαζε να ζητήσει τη συνεργασία του βασιλιά προκειμένου να εγκαθιδρύσει δικτατορία.

Η απριλιανή δικτατορία (1967-1974) Ωστόσο, τα σχέδια των στρατηγών πρόφτασε να τα κάνει πράξη μια άλλη συνωμοτική ομάδα μεσαίων και ανώτερων αξιωματικών (χούντα, βλέπε γλωσσάριο), με επικεφαλής τον συνταγματάρχη Γεώργιο Παπαδόπουλο, η οποία, την 21η Απριλίου 1967, κατέλαβε, με πραξικόπημα, την εξουσία. Οι πραξικοπηματίες επικαλέστηκαν, για να δικαιολογήσουν τις αντιδημοκρατικές πράξεις τους, την ανικανότητα των πολιτικών να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα και τον κίνδυνο επιβολής κομμουνισμού στην Ελλάδα. Μετά την εκδήλωση του πραξικοπήματος, ο Κωνσταντίνος συνεργάστηκε με τους πραξικοπηματίες, και μάλιστα ο πρώτος πρωθυπουργός της δικτατορίας διορίστηκε με υπόδειξή του. Λίγο αργότερα, έδειξε, με κινητοποίηση πιστών του στρατιωτικών μονάδων, ότι θέλει να ανατρέψει τη δικτατορία. Ωστόσο, μετά την αποτυχία αυτής της προσπάθειας, αναχώρησε ανενόχλητος στο εξωτερικό.

Αξίζει να επισημανθεί, επίσης, το γεγονός ότι, ενώ η ΕΟΚ ανέστειλε τη διαδικασία σύνδεσης με την Ελλάδα, οι ΗΠΑ συνεργάστηκαν με τους δικτάτορες, θέτοντας, έτσι, σε δοκιμασία, και μάλιστα μακροχρόνια, τα αισθήματα των Ελλήνων απέναντί τους. Οι δικτάτορες ανέστειλαν βασικά άρθρα του συντάγματος, διέκοψαν τη λειτουργία του Κοινοβουλίου, διέλυσαν τα κόμματα και οργάνωσαν συστηματικές διώξεις πολιτικών, κάθε πολίτη αριστερού παρελθόντος ή όποιου εκδήλωνε φανερά την αντίθεσή του στη δικτατορία. Οι εκτοπίσεις, οι φυλακίσεις, τα βασανιστήρια, οι καταδίκες μελών αντιστασιακών οργανώσεων αποτέλεσαν συνήθη πρακτική.

Παρ' όλα αυτά, δημοκρατικοί πολίτες που είχαν διαφύγει τη σύλληψη άρχισαν να δημιουργούν πυρήνες αντίστασης. Οι κηδείες του Γ. Παπανδρέου (1968) και του νομπελίστα ποιητή Γ. Σεφέρη (1971) μετατράπηκαν σε μεγάλες αντιδικτατορικές διαδηλώσεις. Κορυφαίες αντιδικτατορικές εκδηλώσεις υπήρξαν η απόπειρα δολοφονίας του δικτάτορα Γ. Παπαδόπουλου από τον Αλέκο Παναγούλη (Αύγουστος 1968), το κίνημα του Ναυτικού (Μάιος 1973), που έδειξε ότι στις ένοπλες δυνάμεις υπήρχαν πολλοί αξιωματικοί που δυσφορούσαν για την κατάλυση της δημοκρατίας, και το φοιτητικό κίνημα σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, με σημαντικότερες εκδηλώσεις του τις καταλήψεις, από φοιτητές, του κτιρίου της Νομικής Σχολής (Φεβρουάριος-Μάρτιος 1973) και του Πολυτεχνείου (Νοέμβριος 1973).

Ειδικά η **κατάληψη του Πολυτεχνείου** υπήρξε σημείο-σταθμός στον αντιδικτατορικό αγώνα. Ο μεγάλος αριθμός φοιτητών και άλλων πολιτών που είχαν συγκεντρωθεί μέσα και γύρω από το Πολυτεχνείο, καθώς και τα αντιδικτατορικά συνθήματα που εξέπεμπε ο ραδιοφωνικός σταθμός των εξεγερμένων ανησύχησαν σοβαρά τους δικτάτορες, που απάντησαν με ωμή βία: ένα άρμα μάχης έριξε την κεντρική πύλη του Πολυτεχνείου τα ξημερώματα της 17ης Νοεμβρίου 1973. Ακολούθησαν δολοφονίες, συλλήψεις και ξυλοδαρμοί πολιτών.

Η δικτατορία κατέρρευσε από ένα δικό της εγκληματικό λάθος. Προκάλεσε πραξικόπημα στην Κύπρο, με το οποίο ανέτρεψε, πρόσκαιρα, τον πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας αρχιεπίσκοπο

49 χρόνια μετά... Το δικό μας Πολυτεχνείο

Veröffentlicht auf 2nd Junior High School of Evosmos Thessaloniki
(<http://2gymevosm.mysch.gr/drupal7>)

Μακάριο, που δεν ήταν αρεστός ούτε στις ΗΠΑ ούτε στους δικτάτορες. Τότε η Τουρκία, με το πρόσχημα ότι ήταν μία από τις εγγυήτριες δυνάμεις της Κυπριακής Δημοκρατίας, αποβίβασε στρατό στην Κύπρο και κατέλαβε μεγάλο μέρος του νησιού. Αδυνατώντας η δικτατορική κυβέρνηση να αντιμετωπίσει την κρίση, παρέδωσε, στις 23 Ιουλίου 1974, την εξουσία στους πολιτικούς.

Ειδικά για την κατάληψη του Πολυτεχνείου μπορούμε να αντλήσουμε υλικό από την παρακάτω παρουσίαση

[Πολυτεχνείο \[1\]](#) from [Αφροδίτη Διαμαντοπούλου \[2\]](#)

Πηγή: Ιστορία νεότερη και σύγχρονη Γ Γυμνασίου των Ευαγγελία Λούβη - Δημήτριου Χρ. Ξιφαρά

Το άρθρο είναι αποτέλεσμα συνεργασίας των καθηγητών Δ.Γαϊτανίδη και Α. Διαμαντοπούλου

by 2gymevos on Mi, 16/11/2022 - 22:25

Quell-URL:<http://2gymevosm.mysch.gr/drupal7/?q=de/node/2391>

Links

[1] <http://www.slideshare.net/afroditidia/polytexneio1> [2] <http://www.slideshare.net/afroditidia>